

Már harmadik napja írom ezt a levelet, folyton abba kell hagyni. Szíveskedjenek rendezni a gondolatokat. Én 15 éves koromban elkerültem Belgiumba, azóta alig beszélek magyarul. Olaszul is csak hallásból tanultam meg itt. De azért a mennyországba talán sikerül bejutnom, ez a legfontosabb.

Bognár Anna szalézi nővér
Conegliano

LEVELEK A MISSZIÓBÓL

Sr. Bernadette Pakisztánból megküldte szerkesztőségünknek rendjük, a „Medical Mission Sisters” kis naptárát. Megtudjuk belőle, hogy az 1925-ben alapított rendnek ma több mint 700 tagja dolgozik 27 országban. Idézzük a naptár elején és végén közölt szép szöveget:

A misszió ma azt jelenti:

ott állunk magának az élet misztériumának és céljának határain; segítjük az embereket, hogy hozzájussanak az alapvető létszükségletekhez;

segítünk fejleszteni saját erőforrásaikat,

amelyek által növekszik embermértésük

és rájöhetnek nagyszerű lehetőségeikre,

mint Istennek saját képmására teremtett gyermekei;

együtt építünk egy olyan társadalmat,

ahol minden nép szeretetben, igazságosságban és békében élhet.

Azért imádkozunk,

hogy e világ kellős közepén

és mindazoknak a népeknek szeme előtt, akikkel egységben élünk,

megvalósítsuk az evangéliumot,

és legyünk Krisztus békéjének jele,

hogy támogassuk és szolgáljuk egymást szeretetben,

hogy szívünk kitérüljön a szegények, a betegek, a haldoklók

és minden szükséglet szenvedő iránt.

Köszönjük,

hogy imával, adománnyal, törődéssel támogatja munkánkat.

Biztosítjuk minden nővér hálás imádságos megemlékezéséről

az egész világon.

+

Aldja meg az Ég ezerszer a szép csekkért, amit a „polio drops”-ra fogok felhasználni, rém drága, de igen nagy szüksége van itt rá a gyerekeknek. Nagyon, nagyon sokat jelent ez a segítség. Egy hónapja jöttem vissza Amerikából, megkaptam végre az amerikai állampolgárságot, és igen nagy örömmel tértem vissza munkámhoz. Sajnos haza nem tudtam menni, mert mindenféle kórházi dologgal voltam fölpakolva, és még a megspórolt pénzem is ráment a vámrá. 100 dollárt kellett fizetnem, — de megérte, mert itt ilyen dolgokat nem lehet kapni. Köszönöm, hogy a csekken szentlé avattak (a Sr. helyébe a kiállító St.-t írt!), — hát bizony a pokolba nem megyek, mert a hőséget most itt élem át: 104 — 108° R. De az éjszakák elég jók, és ha az ember jól alszik, másnap lehet dolgozni rendesen. Jó orvosokra lenne nagy szükség, de hát mit tegyünk: ide, ebbe a poros kis városkába senki sem akar jönni dolgozni. Naponta 60-80 beteget látok el orvossággal, és a kis kórházunk 100 ágyas. Ha minden jól megy, talán az év végén hazamegyek a szememet megoperáltatni, — de az itteni püspök azt akarja, hogy jöjjenek vissza még vagy 3 évre dolgozni ide. Ebben az évben 40 éve leszek a misszióban, — de a szívem magyar, a lelkem meg „tutti-frutti”. Ilyen az élet itt! Szolgáljuk és szeretjük betegeinket, és ahol lehet, segítsek nekik.

Sr. Bernadette Dömmel
St. Teresa's Hospital
Mirpurkhas, Sind Pakistan

+

Ez a vidék nagyon terméketlen, sokfelé nincs rizs, igen sok helyen nem is termett. Kapunk valami csekély segítséget a Caritastól, de az igazán semmi. Csak úgy adnak most, ha van munka és az a munka a közérdeket szolgálja. Van itt egy Internátusunk is. A szünidőben is itt lesz a diákok nagyobb része, mert otthon nincs mit enniük. Nekünk még a múlt évi rizstartalékból van.

Imáikat kérem, hogy az Úr segítsen bennünket a küzdelemben. Keresztényeink jók, de vannak hinduk, fanatikusak, és van itt egy volt földesúr a régi rendszerből, ezek tartották ezt a szegény népet rabszolgaságban. Most én küzd ellenük. Húsvéthétfőn fölbérelte a régi rabszolgáit, leitatta őket, és este megtámadták a missziót. A fiúk futballpályáján a kapufákat vitték el, elvették a telefonhuzalt, és az iskola ablakait betörték kövekkel. Egy nővér elment a rendőrségre, azok kijöttek, és úgy 9 óra tájban eloszlottak a támadók. Tegnap meg gyűlést tartottak, hogy minden áron megakadályozzák a misszió terjedését. Katolikusok nem vehetnek földet, senki sem adhat el nekik, és házat sem építhetnek. Ez így van jól, mert 41 éve, hogy itt vagyok a misszióban, és ott fejlődött ki, ahol üldözték az egyházat.

Igen el vagyok foglalva. Iskola, a házban végzett munka, családok látogatása. Este, amikor a család többé-kevésbé együtt van, a rózsafüzért mondjuk. Mindennap más családban. Én ezt tettem másutt is, ez a legjobb eszköz az apostoli munkára. Többen is összejönnek, a szoba mindig tele van. 72 éves vagyok, még kerékpározom. Kissé nehéz, mert az út nem egyenes és nem is egyenletes. Állandóan le és föl megy. Sokszor nehéz fölfelé pedálozni. Az új generáció ezt már nem teszi. Nekik már autó kell vagy legalábbis motorkerékpár. Kezeim nagyon remegnek, írásom nagyon rossz. Nehéz még misézni is. Sokszor még enni is nehéz. Hálás szeretettel szegény egyedüli testvére in Corde Jesu

Varga Bertalan SDB
Don Bosco Youth Centre
Hatia Ranchi-Bihar 834003 India

+

Sok szíves köszönet a Szolgálat küldéséért. Ez minden, amit magyarul kapok, és legnagyobb részt el is olvasom. Már 1948 óta itt vagyok a Fülöp-szigeteken. 1953 óta dolgozom Bacóban. December 20-án volt pontosan húsz éve, hogy elkezdtem az önálló misszióállomás kiépítését. Mikor idejöttem, semmit mást nem hoztam magammal, mint előljáróim áldását, és az itteni embereknek éppen olyan kevese vagy még kevesebbje volt, mint nekem. Alig huszan-harmincan jöttek a vasárnapi misére. Ismertem Bacót, tudtam, mi vár rám. Isten segítségével, missziós barátaim imája és áldozatai segítségével kitarítottam, és ezen a kemény, köves talajon virágzó missziót hoztam létre. A püspök azt mondja: Tunkel Bacóért, Baco Tunkelért, így nem helyez máshová. Nem is kívánkozik ide senki, mert nem egyszerű hely. Én most már ismerem az embereket, ők is engem, és így jól halad a munka. 1976-ban 96 temetésem, 100 esküvőm és 526 keresztelóm volt, aztán még itt a nagy iskola 420 tanulóval. A plébániatemplomot egyszer már megnagyobbítottam. Remélem, hogy belátható időn belül újat kapok. De ebben a püspöknek is segítenie kell. A falvakban is bővíteni kellene a kápolnákat. Először nem jöttek, most majd mindegyik tele van, ha ott misézem. Több mint 30 helyen misézem, így nem is tudom minden hónapban mind-egyiket meglátogatni. 30 kápolnám azonban még koránt sincs. Néhol az állami népiskolákban vagy kis bambuszról és pálmalevelekből épült szükségkápolnában van a misénk. Bacónak kb. 15—17 000 lakosa van. Ebből mintegy 70 % katolikus. A hegyekben van még 2—3000 ember, ezek egészen primitívek, eddig a missziókn kívül senkisémmel törődött velük.

Tunkel Viktor SVD
Baco, Or. Mindoro 4403
Philippines

+

Az esztendő úgy repült el, mint az álom, nem unatkozom, arra itt nincs idő. Egyik legszebb napunk védőszentünk ünnepe volt szept. 29-én, amikor a plébániáról származó negyedik új SVD püspökünket ünnepeltük. Nagy tisztességgel fogadtuk, kerékpárosokkal, lovasokkal, autókkal. 25 pap koncelebrált és az érsekünk, aki szintén erről a plébániáról való. Utána az emberek családi étkezést készítettek. 300-an voltunk az új püspök körül. Igazi keresztény népünnepe. Sajnos most itt is megritkultak a hivatások, mert a családokban kevesebb a gyerek, és kisebb az érdeklődés is a papi hivatás iránt.

Aratás előtt állunk. A gabona először félig elszáradt, mostanában meg annyit esett, hogy rothadni kezd. Hozzá még a guerillorók föl akarják gyújtani és elégetni a termést, hogy az ország helyzete még rosszabb legyen. Az infláció havonta kb. 10 %. Az én havi keresetem 100 márka. A hazaiak segítségével nélkül nem tudnék itt maradni, még kevésbé másoknak, még szegényebbeknek segíteni. Európai segítséggel berendeztem egy háztartási iskolát (varrás, kötés, főzés). Nagyjából berendeztünk egy óvodát is. A szegény gyerekek ebédlőjét ezzel az évvel valószínűleg be kell csuknunk, mert nincs meg a legszükségesebb sem. Vannak itt jobb módú emberek is, de az anyagiasság mindnyájukat elrontotta.

Tunkel Jenő SVD

8185 San Miguel Arcángel, Argentína

+

Húsvét előtt (1976) kétszer jártam körül a plébániámat. Május közepétől június 20-ig három turnusban lefolyt az első áldozás. Minden iskolára elegendő időt fordítottam. Agapének megelégedtünk a banánnal, kis rizspogácsákkal meg az égetett bennszülött cukorral. Így az egész egyházközség részt vehetett rajta. És ez jó alkalom volt, hogy a kultúrversenyre készülő gyerekek főpróbát tartsanak és megörvendeztessék a jó népet a szép műsorszámokkal: bennszülött furulyás zenekar, többszólamú kórus, kihalófélben lévő énekek és táncok (az európai dekadens befolyás ellen-súlyozására). Nagy sikert arattak a fiúk a „main caci” (májn csacsi) páros viadal-számukkal: az egyik fél pajzsával védekezve fogja fel a másik csípős ostorcsapásait. Nem egészen veszélytelen játék ez.

Jún. 23-án hosszú időre elhagytam a plébániát. Első nap meglátogattam a ranggwi templom köréből származó telepeseimet. 120-an vannak. Először ünnepeltünk ott és hívtuk le az Urat a deszkaoltárra és a szívükbe. Egy kis tisztáson volt a táborigi mise. Éjjel locsogott a közeli patak vize, és a moszkítóháló alatt többször felriadtam, mert a vaddisznókat riogatták hangos kiáltozással. Most esőtlen, száraz idő van errefelé, éjjel csípős hideg lesz, nappal meg tűzően ontja sugarait a nap. A tájat persze élveztem útközben és a szép kilátást. A napkelte és napnyugta külön helyet kapott a napi programban. Volt alkalmam izzadni, és az influenza állandóan kerülgetett. Sok érdekes élményben volt részem ezen a hosszú úton. Az a meglátásom, hogy men-nél sűrűbben lakják a vidéket, annál jobban haladnak előre. Ahol kevés ember él, nincs hajtóerő. A termés nem sikerült, a vízkészlet is fogyóban van a hosszú száraz-ság miatt. Por lep be mindent, és csípős szelek fújdogálnak néha napokig. Bürokrácia uralkodik minden téren. Ennek az új országnak rövid történetében először folyik a pénz (az olajból), és még nem foltozták be a lyukas zsebeket. Imádkoztatok a sze-gény népemért, hogy ne görnyedjenek meg az élet terhei miatt, és hogy a fejlődés egészségesebb irányba haladjon!

Mészáros Ferenc SVD

Ruteng/Flores

Tromolpos 2, via Denpasar, Indonézia

+

Sok szépet lehet mondani az itteni népekről. Sem perelés, sem ivászat, sem mag-tatelhajtás vagy házastárs elhagyása erre nincs. 13 gyermeket nevelt a szomszédom.

Ha házasságot kötnek, az ismerősök pénzadománnyal segítenek. Ha valaki meghal, ugyanúgy. Ezeket ki tudja, mióta. Az Egyház egyes szokásaiktól elzárta őket, valószínűleg ezért nem tolakodnak hozzánk. Viszont a Szentlélek több ezer évvel előbb erre irányította őket. Nagyon szép nézni. Én mindegyiket hittan nélkül is megkeresztelném. Jók a cselekedetek. Nincs káromlás, átok, gyalázás.

Most virít a kertemben a karácsonyi bokor, 27-28 cm piros virágja van. A teabokrok teljes virágzásban vannak. A teljes azaleák itt rózsanagyságút virítanak, piros erre iránították őket. Az évet 10 000 látogatóval zártuk. Megállanak és azt mondják: Melyli, magyarul így lehetne mondani: ez aztán szép! Én ültetek, locsolok, de Isten adja a teremtés titkának látását és örömet.

Minden percemet engesztelő szeretetből töltöm, így napjaim gyorsan múlnak, pedig 4-6 pár ruhát kell cserélni naponta, mert itt nagyon melegítve kapjuk a nap sugarakat. Két órát töltök az Oltáriszentség előtt, még a régi módra. Akik kitartanak, azoké lesz az új élet napja és a küzdelem bére, Jézusért tapossuk a nagypénteki napokat. Jézus is a halállal fizetett érte. A múltat tudjuk, a jó jövőt várjuk, cselekedeteink érdemeit a jó Mennyei Atya fizeti.

Fr. Ácsbolt János SJ

Kuanhsi, Hinschu Hsien, Taiwan 306

+

Egyik osztrák rendtársam, aki már húsz éve Chilében működik, szabadsága alatt egy vasárnap templomunkban a fő Istentiszteletet tartotta. Beszédében egy fiatal magyar pap, Pontyos Vendel áldozatos és önfeláldozó életét vázolta, mint az igazi hithirdető lelkület példaképét. (Lásd Szolgálat 14. sz.) Ő ismerte és többször meg is látogatta. A következőket mondta el róla.

Pontyos először a fővárosban lelkészkedett. Ő azonban misszionárius akart lenni. A szegény és elhagyatott indiánokhoz vágyott. Így került el a Chile déli részén fekvő Huar szigetre. Ezen a szigeten még ma sincs semmiféle kerek jármű. A szekereket is szántalpszerű tákolmányokon húzzák. Az éghajlat igen kellemetlen és egészségtelen. Tíz hónapra keresztül esős idő van. Szakácsnője, akit magával vitt, csak három hónapig bírta ki, aztán visszatért északra.

Vendel később a szigetről a kontinensre került, ahol nagyobb működési lehetősége volt. Itt is igen eredményesen működött, és több kápolnát épített a szétszórta élő lakosság részére. Az éghajlat azonban neki sem tett jót. Tüdőgyulladását kapott. Helikopterrel szállították a legközelebbi kórházba. Az osztrák atya többször járt ott nála. Egy alkalommal megkérdezte: „Miért választotta ezt az egészségtelen vidéket?” — „Misszionárius akartam lenni!” — volt a válasz. Betegségében meg is halt 1972. jan. 20-án. A püspök maga temette el Puerto Mont városában, s beszédében kiemelte nagy áldozatkészségét és igazi apostoli lelkületét.

Miután ez az atya ilyen lelkesen emlékezik meg az osztrák hívek előtt erről a buzgó magyar papról, gondolom, jó, ha mi honfitársai is tudunk életéről valamit.

Schrek Mihály SVD, St. Gabriel

MAGYAR NŐVÉREK LEVELEIBŐL

— Néha felmerül a gondolat, jó lenne jegyezgetni. Teszem is, de nem a magam szegényes. hanem a mások hallott, olvasott gondolatait, ami a lelkemben megmarad és rezonál, mint az Úr Szava . . . A mi egyszerű kis életünkben nincs semmi „rendkívüli”. De mégis! Hogy a mindenekeftt édes Úr lehajol hozzánk, mindennap próbálja velünk újra a „kalandot”, vállalja a rizikót. Talán több csend kellene ahhoz, belülről, hogy meghalljuk a csendes Szeretet-hullámot és intenzíven bekapcsolódjunk, az Ő kegyelmével!?